

Disse områdene mener Riksantikvaren er særlig viktige for Norge

ROSENDAL (NRK): Som første fylker ut får Hordaland og Østfold flere områder på Riksantikvarens liste over «viktige kulturlandskap med særlig nasjonal interesse».

PÅ LISTE: Baroniet i Rosendal og landskapet rundt er et av ni områder i Hordaland som har fått plass på Riksantikvarens liste over «viktige kulturlandskap med særlig nasjonal interesse».

Foto: Vidar Knai / NTB

[Adrian Nyhammer Olsen](#) Journalist

[Tale Hauso](#) Journalist

[Leif Rune Løland](#) Journalist

Publisert 06.02.2017, kl. 05:41 Oppdatert 06.02.2017, kl. 05:42

Mellom store trær og gamle bygninger går direktør Anne Grete Honerød og viser den ærverdige hagen til Baroniet i Rosendal.

Det gamle slottet og det rike gårdslandskapet under Rosendalalpene i Kvinnherad har nå kommet med på en eksklusiv liste.

Området er en del av Riksantikvarens nye register over kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse.

– Det er veldig fint, og understreker at hele landet har interesse i disse områdene, sier Honerød.

Kulturhistoriske landskapsområder

Følgende kulturlandskap har fått plass i Riksantikvarens register over «viktige kulturlandskap med særlig nasjonal interesse»:

Hordaland:

- Den indre farleia med Lindåsslusene. Fiskerbondelandskap og lynghei.
- Byfjellene rundt Bergen. Bynært rekreasjonslandskap
- Fitjarøyene. Lyngheilandskap, maktsete og handel i leia.
- Søre Bømlo – Hespriholmen. Steinalderlandskap med grønnsteinproduksjon.
- Etne. Rikt jordbrukslandskap med lang historie
- Rosendal. Møtested og baroni i rikt jordbrukslandskap med alpine omgivelser.
- Indre Sørfjorden. Kraft- og industrilandskap.
- Ytre Sørfjorden. Fruktdyrkingslandskap
- Eidfjord. Jernvinneanlegg og gravminner. Ferdselsveier mellom øst og vest.

Østfold:

- Haldenvassdraget. Kanalsystemer med dampbåtmiljø.
- Glomma i indre Østfold. Viktig forsvarslinje og vesentlig for produksjon av kraft.
- Søndre Jeløy. Lystgårdslandskap.
- Værne Kloster-området. Herregårdslandskap.
- Sarpsfossen, Borregaard og Hafslund. Industrielandskap med historisk karakter.
- Oldtidsveien – Skjeborgsletta. Jordbrukslandskap med arkeologiske kulturminner.
- Fredrikstad festning, gamlebyen og byens marker. Nordens eneste bevarte festningsby.
- Iddefjordsfjella. Steinhoggerlandskap.
- Østre Øyer, Hvaler. Kystkultur- og ferielandskap. Ikke tilrettelagt på bilenes premisser.

Hordaland og Østfold først

Hordaland er sammen med Østfold plukket ut som de første fylkene med områder som kommer med i registeret.

Rosendal er et av ni områder i Hordaland som får plass på listen.

– Det er veldig gledelig, ikke minst også bygda i sin helhet. Baroniet kan ikke ses på isolert. Da slottet som senere ble baroni ble bygget, var det på grunnlag av de landskapet og bygningene i sin helhet, sier Honerød.

FITJARØYENE: Fitjarøyene er med på listen.

Foto: Frokor / Wikimedia

Klart for hele landet i 2020

Riksantikvaren skriver på sine hjemmesider at registeret er ment som et verktøy for å ivareta viktige landskapsverdier når utbyggingsprosjekter og lignende planlegges.

– I sum skal disse landskapene i Hordaland og de øvrige som kommer til, utgjøre en slags historiebok for Norge på landskapsnivå, sier det seksjonssjef Jostein Løvdal hos Riksantikvaren.

HISTORIE: Jostein Løvdal hos Riksantikvaren sier at de er opptatt av landskap som forteller historier om utvikling av Norge.

Foto: NRK

Han sier at å komme i registeret ikke betyr at landskapet er verneverdig, men at målet er å få oversikt over landskap med stor, nasjonal interesse.

– Vi er ute etter landskap som forteller sentrale og viktige historier om utvikling av landet vårt. Det har med næringsliv, bosetting, handel og historisk viktige hendelser å gjøre, sier Løvdal.

Prosjektet skal videreføres i hele landet fram mot 2020. Arbeidet er i gang i Troms, Akershus og Oppland, og det planlegges oppstart i flere fylker i 2017.

BYFJELL: Byfjellene i Bergen får plass for bynært rekreasjonsområde.

Foto: Ingrid Berge Fossåskaret / NRK

Kan skape konflikt

Både eldre og nyere historisk tid er representert i registeret. I Hordaland er det eldste eksempelet Hespriholmen på Søre Bømlo, der steinalderfolk drev byttehandel med redskaper av grønnstein.

– I andre enden av skalaen finner man indre del av Sørfjorden i Hardanger, med kraftutbyggingslandskapet som er viktig i nasjonal sammenheng, sier Løvdal.

HARDANGER: Indre deler av Sørfjorden i Hardanger er på listen for å representere kraft- og industrilandskap. Avbildet er Ilmenittsmelteverket i Odda.

Foto: Eramet

Han forteller at kommunene som har fått landskap på listen, stort sett har reagert positivt. Likevel kan det at et landskap er i registeret føre til interessekonflikter i eventuelle planleggingssituasjoner.

– I visse tilfeller kan registeret danne grunnlag for innsigelser mot planforslag som kommunene fremmer, sier Løvdal.

Det er også litt av poenget med registeret.

– Landskapene på listen har spesielle kvaliteter og verdier, og da vil man hele veien ha interessekonflikter som oppstår. Jeg tror at registeret kan være et verktøy for å reflektere over eventuelle ønsker og utbyggingsplaner, hvor man kan veie de opp mot verdien som ligger i landskapene, sier Honerø ved Baroniet.

<https://www.nrk.no/hordaland/1.13361831>